

УДК 619;612.015.3:636.52.087.72

ЗАСТОСУВАННЯ ГЕПАПРОТУ ТА ЕМІЦИДІНУ ЗА МНОЖИННОЇ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Тодоров М.І.

Одеський державний аграрний університет

Доведена ефективність комплексного застосування гепатопротекторного препарату гепапрот з еміцидіном у разі множинної внутрішньої патології

Ключові слова: корови, гепапрот, еміцидін.

Множинна, або поліморбідна (грец, poli - багато; лат. morbus — хвороба) патологія — це кілька хвороб, які мають одночасний перебіг і спільну або подібну етіологію та взаємозалежні патогенетичні ланки, симптоми і синдроми. У сучасних умовах ведення високопродуктивного тваринництва поліморбідність - не виняток, а закономірність [1, 2]. Основними причинами, що зумовлюють розвиток множинної внутрішньої патології, є різко змінені умови годівлі та утримання тварин. Для жуйних обмежено використання пасовищ, сіна природного висушування, інших традиційних кормів.

Оцінка функціонального стану печінки є важливою складовою частиною контролю обміну речовин особливо у високопродуктивних тварин.

Мета роботи: вивчити вплив поєднання гепатопротекторного препарату гепапроту з еміцидіном, який має виражені антиоксидантні властивості зв'язуючи вільні радикали, еміцидін інгібує процеси перекісного окислення ліпідів біомембран і, таким чином захищає апарат клітин і структуру їх мембран від руйнівних впливів.

Матеріал та методи досліджень. Об'єктом дослідження були високопродуктивні дійні корови.

Для проведення досліджень було сформовано дві групи корів. Контролем слугували здорові корови. Дослідна група сформована коровами з ознаками гепатозу, міокардіодістрофії. У корів спостерігали пригнічення загального стану, зниження продуктивності (зниження надоїв у 1,5-2 рази), анорексія, гіперестезія. Послаблення серцевого поштовху і тонів серця, збільшення ділянки печінкового притуплення.

Стан білкового обміну оцінювали за вмістом у сироватці крові загального білка, активність ферментів, вміст сечовини та креатиніну визначали на біохімічному аналізаторі Stat fax 1904.

Таблиця 1.

Біохімічні показники сироватки крові корів (до постановки досліду)

Показник	Групи тварин	
	контрольна	дослідна
Загальний білок г/л	74,6±2,58	89,6±2,64
Сулемова проба мл	1,65±0,06	1,31±0,04
Сечовина ммоль/л	3,8±0,35	3,2±0,21
Креатинін мкмоль/л	135,9±3,6	154,1±5,6
АСТ ммоль/год*л	1,85±0,07	3,4±0,09
АЛТ ммоль/год*л	0,74±0,07	2,01±0,08

На початку досліду всі наведені біохімічні тести у корів дослідної групи були вищими порівняно зі здоровими тваринами. Так, загальний білок був вищим на 20,1%, креатинін на 13,3%, АСТ та АЛТ також значно вищими були.

Після застосування на протязі місяця гепатопротекторного препарату гепапрот та еміцідін, якій має виражені антиоксидантні властивості, загальний стан тварин дослідної групи покращився. Продуктивність корів (надій молока) порівняно з початком досліду підвищилась. Апетит покращився, шкіряна чутливість нормалізувалася. Болючість печінки зникла, межі печінки почали набувати фізіологічних норм. Клінічні спостереження підтвердили й біохімічні дослідження сироватки крові корів після досліду (табл.2).

Аналізуючи лабораторні показники слід зазначити, що майже всі показники сироватки крові дослідної групи покращилися. Так, колоїдна - осадова проба після проведення досліду набула оптимальних значень. Оскільки основним місцем перетворення аміаку в сечовину є печінка, то після застосування комплексу препаратів вміст сечовини підвищився до нижньої межі фізіологічної норми. Даний показник свідчить про відновлення знешкоджувальної функції печінки. Нормалізація таких показників, як АСТ та АЛТ, свідчить про перебіг репаративних процесів в печінці.

Такий показник, як креатинін, що характеризує фільтраційну здатність нирок наприкінці досліду майже знизився до верхньої межі фізіологічної норми, що свідчить про нормалізацію функції нирок. Поступово відновився білковий обмін, відбулося зниження загального білка до фізіологічної норми.

Отже запропонована схема лікування є ефективною при гепатозі за множинної внутрішньої патології і здатна відновлювати структуру та функцію органа.

Таблиця 2.

Біохімічні показники сироватки крові корів (після досліду)

Показник	Групи тварин	
	контрольна	дослідна
Загальний білок г/л	77,9±2,76	85,6±2,45
Сулемова проба мл	1,68±0,07	1,60±0,05
Сечовина ммоль/л	3,9±0,45	3,5±0,35
Креатинін мкмоль/л	134,2±3,7	141,1±5,2
АСТ ммоль/год*л	2,1±0,06	3,0±0,08
АЛТ ммоль/год*л	0,9±0,06	1,8±0,07

Висновки.

1. Поліморбідна патологія у високопродуктивних корів - це не виняток, а закономірність, і пов'язана з напруженою роботою нейроендокринної системи, та порушення основних видів обміну .
2. Поєднання, та застосування коровам у разі ураження печінки на протязі місяця гепатопротекторного препарату гепапрот та еміцидину, сприяють відновленню фізіологічних функцій печінки.

Список літератури.

1. Кондрахин И.П. Полиморбидность внутренней патологии // Вісник Білоцерків. ДАУ. - Вип. 5, ч. 1. - Біла Церква, 1998. -С. 79-83.
2. Левченко В.І., Сахнюк В.В. Поліморбідність патології у високопродуктивних тварин // Вісник Білоцерків. ДАУ. — Вип. 3, ч. 1. - Біла Церква, 1997. - С. 89-92.

Применение гепапрота и эмицидина при множественной внутренней патологии у высокопродуктивных коров. Тодоров Н.И.

Доказана ефективність комплексного застосування гепатопротекторного препарату гепапрот з еміцидином при множественной внутрешней патології

Ключевые слова: коровы, гепапрот, эмицидин

Application of gepaprot and emstsidin at a multiplicity of enternal pathology at highly productive cows. Todorov N.I.

The efficiency of the integrated application of hepatoprotective drug gepaprot with emitsidinom in multiple internal pathology

Key words: cows, gepaprot, emitsidin